

**แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน
: กรณีศึกษา สุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

นางสาว วรางคณา วัฒโย

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-721-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**GUIDELINES FOR COMMUNITY DEVELOPMENT PLANNING PROCESS
BY THE METHOD OF PUBLIC PARTICIPATION :
A CASE STUDY OF CHAO-CHET SANITARY DISTRICT ,
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

MISS WARANGKANA WATAYO

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban Planning**

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1997

ISBN 974-638-721-9

วางแผน วัลโย : แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษา สุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (GUIDELINES FOR COMMUNITY DEVELOPMENT PLANNING PROCESS BY THE METHOD OF PUBLIC PARTICIPATION : A CASE STUDY OF CHAO-CHEE SANITARY DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สุวัฒนา ภาคานิติ, 232 หน้า. ISBN 974-638-721-9.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ 1) ปัญหาและความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด 2) สักยภาพ กระบวนการ และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน 3) ข้อดีและข้อดี้อยในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) เสนอแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน และกลไกในการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

วิธีการศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์ สอดถาม การสังเกต และการสำรวจพื้นที่ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรม SPSS/PC และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาสำคัญของชุมชน คือ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาการขาดแคลนการบริการขั้นพื้นฐาน ความต้องการพัฒนาชุมชนของประชาชนสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น 2) ประชาชนชาวสุขาภิบาลเจ้าเจ็ดเป็นผู้ที่สามารถระบุปัญหาของชุมชน สามารถให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาได้ และไม่ปฏิเสธการมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม ประชาชนยังขาดความรู้ และความตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาชุมชน 3) การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนพบข้อดีคือ ทำให้มองเห็นปัญหาได้รอบด้านและตรงประเด็น ข้อดีคือ ไร่ว่าง งบประมาณและบุคลากรจำนวนมาก

ข้อเสนอ 1) แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนา ด้านการใช้ที่ดิน การบริการขั้นพื้นฐาน เศรษฐกิจ-สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) กลไกที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน ในส่วนของนักวางแผน จะต้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของการทำงานตามขั้นตอนต่างๆ เช่น การเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้เหตุผล การตัดสินใจ และการทำงานร่วมกับประชาชน ส่วนของรัฐ ต้องให้การศึกษาระเบิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนมากขึ้น ส่วนของประชาชน ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านเทคนิคและวิธีการเพื่อที่จะได้นำมาเป็นเครื่องมือในการพิจารณาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

ภาควิชา ..... การวางแผนภาคและเมือง .....
 สาขาวิชา ..... การวางแผนผังเมือง .....
 ปีการศึกษา ..... 2540 .....

ลายมือชื่อนิติสด ..... อรวรรณ อัมโล .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อรวรรณ อัมโล .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

**C835457 : MAJOR URBAN PLANNING

KEY WORD: COMMUNITY DEVELOPMENT PLANNING / PUBLIC PARTICIPATION /

PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

WARANGKANA WATAYO : GUIDELINES FOR COMMUNITY DEVELOPMENT
PLANNING PROCESS BY THE METHOD OF PUBLIC PARTICIPATION: A CASE STUDY
OF CHAO-CHET SANITARY DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWATTANA THADANITI, Ph.D.

232 pp. ISBN 974-638-721-9.

This thesis is aimed at studying and analyzing: problems and demands of people in Chao-Chet Sanitary District development; potential, procedure and process of public participation in community development planning process; and strengths and weaknesses of community development planning process by the method of public participation. It is also aimed at proposing guidelines for community development process by the method of public participation and techniques to promote the public participation in community development planning process.

This thesis employs the primary data from a field data: an interview, questionnaires, an observation, and a field survey, as well as the statistical analysis of SPSS/PC⁺ and qualitative analysis.

According to the study, first, the major problems with which people's wants in community development are in accordance with deterioration of natural resources and environment, and lack of infrastructure. Next, people in Chao-Chet Sanitary District could identify their own problems, provide information and consultation, and does not reject the public participation. However, they do not have enough knowledge and realize their role and duty in community development. Finally, the strength of community development by the method of public participation is the ability to identify problems comprehensively and directly while the weakness is spending more time, cost and personnel.

There are suggestions as follows. First, guidelines for community development planning process are ones of problem solving and development on land use, infrastructure, socio-economics, and natural resources and environment. Second, following is the mechanism leading to the success of the community development planning process by the method of public participation: a planner should be aware of his role and duty to follow the planning procedure such as data collecting, verification, and analysis, reasoning, decision-making and working with local people; a government official should educate and provide public more chance to participate in community development planning process. It is also suggested that people should know about techniques and procedures to use their right in community development to use them as a tool for community's problem solving and analysis.

ภาควิชา..... การวางแผนภาคและเมือง

สาขาวิชา..... การวางผังเมือง

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... (กวางกมล) (สงวน)

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... สุวตนา ชานิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา ธาคนานิติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับอุดหนุนมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ซึ่งเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่งเพื่อการนำไปใช้และปฏิบัติงานในอนาคต

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ในระดับสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด ระดับอำเภอเสนา ระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และหน่วยงานในส่วนกลาง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล ตลอดจนทั้งชาวสุขาภิบาลเจ้าเจ็ดที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในระหว่างการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง รุ่นที่ 20 รวมถึงผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานในบริษัทเอ็น เอส - คอลด์สแตนท์ จำกัด ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการศึกษานี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และคุณสุชาติ ปิงคำรงค์ รวมทั้งผู้ล่วงลับทั้ง 2 ท่าน คือ คุณอุงเนตร และคุณปิ่นริชระม ใจซื่อดี ที่ได้ให้ความห่วงใยเอื้ออาทร เป็นกำลังใจและได้ให้การสนับสนุนตลอดมา อันเป็นผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

วรางคณา วัลโย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนที่.....	ค
สารบัญแผนภูมิ.....	ค
สารบัญรูป.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.4 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	4
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน.....	7
2.1.2 ข้อแตกต่างระหว่างการพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาทั่วไป.....	8
2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน.....	8
2.2.1 ความหมายและแนวคิดของการมีส่วนร่วม.....	9
2.2.2 ขอบเขตของการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	11
2.2.3 ปัจจัยในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน.....	14
2.2.4 ผู้เข้าร่วม.....	17
2.2.5 อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	18
2.2.6 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 การวางแผน.....	19
2.3.1 ความหมายและแนวคิดของการวางแผน.....	19
2.3.2 กระบวนการวางแผน.....	20
2.3.3 กระบวนการวางแผนพัฒนาชุมชน.....	23
2.4 การวางแผนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	25
2.4.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของ ประชาชน.....	25
2.4.2 บทบาทระหว่างนักวางแผนกับประชาชน.....	26
2.4.3 วิธีการสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ใช้ในการวางแผน.....	28
2.4.4 กระบวนการวางแผน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	32
2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาชุมชน.....	32
2.5.1 การจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ.....	34
2.5.2 การวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม.....	41
2.6 การวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่.....	44
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
2.8 สรุปกรอบความคิดในการวิจัย.....	49
บทที่ 3 สภาพทั่วไป ปัญหา และความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสุขภาพเข้าเฝ้า.....	52
3.1 ประวัติสุขภาพเข้าเฝ้าและอำเภอเสนา.....	52
3.1.1 ประวัติโดยสังเขปตามเรื่องเล่าสืบต่อกันมา.....	52
3.1.2 ประวัติด้านการปกครอง.....	53
3.2 ลักษณะทางกายภาพ.....	54
3.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	54
3.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ.....	57
3.2.3 สภาพภูมิอากาศ.....	57
3.2.4 แหล่งน้ำผิวดิน.....	59
3.2.5 น้ำบาดาล.....	60
3.2.6 แหล่งน้ำชลประทาน.....	63
3.2.7 ธรณีสัณฐาน.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.9 การใช้ที่ดิน.....	67
3.3 สภาพเศรษฐกิจ.....	72
3.3.1 สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	72
3.3.2 สภาพเศรษฐกิจของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	73
3.4 สภาพสังคม.....	77
3.4.1 วิถีชีวิต.....	77
3.4.2 ประชากร.....	79
3.4.3 การศึกษา.....	81
3.4.4 ศาสนา.....	88
3.4.5 ประเพณีและวัฒนธรรม.....	88
3.4.6 การสาธารณสุข.....	89
3.5 โครงสร้างการบริการขั้นพื้นฐาน.....	96
3.5.1 การคมนาคม.....	96
3.5.2 โทรคมนาคมและการสื่อสาร.....	99
3.5.3 ไฟฟ้า.....	100
3.5.4 ประปา.....	101
3.5.5 การจัดการขยะมูลฝอย.....	101
3.5.6 ระบบการรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย.....	104
3.5.7 สวนสาธารณะ.....	104
3.6 ศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาชุมชน.....	104
3.7 นโยบายของรัฐในการพัฒนาชุมชน.....	107
3.8 สภาพปัญหาของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	108
3.8.1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	112
3.8.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	113
3.9 ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	121
3.9.1 ชุมชนนำอยู่ในความคิดเห็นของประชาชน.....	121
3.9.2 ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	125
3.10 สรุป.....	127

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาชุมชนและกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	130
4.1	การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาชุมชน ของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	130
4.1.1	การจัดทำแผนพัฒนาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	131
4.1.2	การวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองเสนา.....	132
4.2	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับกิจกรรมพัฒนาชุมชนของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	132
4.2.1	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน.....	132
4.2.2	การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชน.....	134
4.2.3	การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนในปัจจุบัน.....	135
4.2.4	การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนในอดีต.....	142
4.3	พฤติกรรมและศักยภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	148
บทที่ 5	แนวทางพัฒนาชุมชน(สุขาภิบาลเจ้าเจ็ด)โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	153
5.1	กรอบการวางแผน.....	153
5.2	การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการวางแผนพัฒนาชุมชน.....	154
5.3	แนวทางพัฒนาการใช้ที่ดิน.....	155
5.3.1	ความต้องการใช้พื้นที่ในอนาคต.....	155
5.3.2	วิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนา.....	157
5.4	แนวทางพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ.....	170
5.4.1	สาธารณูปโภค.....	170
5.4.2	สาธารณูปการ.....	175
5.5	แนวทางพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	177
5.6	แนวทางพัฒนาชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	179
5.7	สรุป.....	181
บทที่ 6	สรุปและเสนอแนะกลไกในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนด้วยกลยุทธ์ - การมีส่วนร่วมของประชาชน.....	185
6.1	วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	185

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

6.2 องค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	191
6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนักวางแผนในการวางแนวทางจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	194
6.3.1 บทบาทของนักวางแผน.....	194
6.3.2 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน.....	195
6.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับนักวางแผน.....	198
6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับรัฐในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วม ของประชาชน.....	201
6.4.1การจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ.....	202
6.4.2 การวางและจัดทำผังเมืองรวม.....	203
6.5 ประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน.....	207
6.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป.....	209
รายการอ้างอิง.....	211
ภาคผนวก.....	217
ภาคผนวก การจัดทำแผนที่พัฒนาเทศบาล.....	218
ภาคผนวก แบบสัมภาษณ์ประชาชน.....	222
ประวัติผู้เขียน.....	232

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	แสดงขั้นตอน กิจกรรมหลัก หน่วยงานดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ...	40
2-2	การให้คำแนะนำของปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการพัฒนา.....	45
3-1	สถิติภูมิอากาศ คม 30 ปี (ปี2509-2536) ณ สถานีตรวจอากาศคอนเมือง.....	58
3-2	แสดงจำนวนพื้นที่ตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ปี 2531 และ ปี 2540.....	67
3-3	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสาขาการผลิต ณ ราคาคงที่ ปี 2531.....	74
3-4	แสดงอัตราการขยายตัวของสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	75
3-5	จำนวนโรงงาน เงินทุน คนงาน กำดังการผลิต ปี 2539 แยกเป็นรายอำเภอ.....	78
3-6	แสดงจำนวนประชากร ปี 2530-2539 เป็นรายอำเภอ.....	80
3-7	แสดงอัตราการขยายตัวของประชากรในแต่ละปี ตั้งแต่ ปี 2530-2539 เป็นรายอำเภอ.....	80
3-8	แสดงจำนวนและการเปลี่ยนแปลงประชากร ปี2530-2539 ของแต่ละชุมชนใน อำเภอเสนา.....	82
3-9	แสดงจำนวนประชากรจากการคาดการณ ด้วยอัตราร้อยละ 1.56 ต่อปี.....	82
3-10	แสดงจำนวนสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ครู และสัดส่วนนักเรียนต่อครู ปีการศึกษา 2538 แยกรายอำเภอ.....	83
3-11	แสดงจำนวนนักเรียนแยกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2535-2539 ของอำเภอเสนา	85
3-12	อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2536-2539....	85
3-13	อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และนักเรียนต่อห้องเรียนแยกตามสังกัดและระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ของอำเภอเสนา (ไม่รวมครูที่ไม่ทำการสอน).....	87
3-14	สัดส่วนของบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีงบประมาณ 2539.....	90
3-15	การกระจายบุคลากรสาธารณสุขในสถานีอนามัย จำนวนรายอำเภอ ปีงบประมาณ2539.	91
3-16	อัตราการเกิดมีชีพ อัตราการตายต่อประชากร ปี 2538 และ2539 แยกรายอำเภอ.....	93
3-17	สาเหตุการตายของประชากร 10 อันดับแรก ปีงบประมาณ 2538 และ 2539.....	94
3-18	แสดงจำนวนผู้ป่วยแยกตาม 21 กลุ่มโรค ปี 2538 และ 2539.....	95
3-19	แสดงข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง 157 ตัวอย่าง.....	110
3-20	แสดงคำแนะนำความสัมพันธ์ของปัญหา.....	114
3-21	แสดงคำแนะนำระดับความรุนแรงของปัญหา.....	116
3-22	แสดงลำดับความสำคัญของปัญหา.....	117

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
3-23	แสดงปัญหาในกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด.....	118
3-24	โครงสร้างของปัญหา แสดงถึงบริเวณที่เกิดปัญหา และผลของปัญหา ของปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุดถึงน้อย.....	122
3-25	สรุปความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสุขภาพใจ.....	126
4-1	แสดงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา.....	133
4-2	แสดงความคิดเห็นของประชาชนว่าบุคคลใดควรจะเป็นผู้แก้ปัญหาของชุมชน.....	133
4-3	แสดงความคิดเห็นของประชาชนถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญห ของชุมชน.....	134
4-4	แสดงสัดส่วนของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ในปัจจุบันและอดีต.....	134
4-5	แสดงสาเหตุที่ประชาชนไม่เข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน.....	135
4-6	แสดงสัดส่วนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ในปัจจุบัน.....	136
4-7	แสดงสัดส่วนประชาชนที่มีต่อจำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วมในปัจจุบัน.....	136
4-8	แสดงสัดส่วนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละประเภท ในปัจจุบัน.....	136
4-9	แสดงสัดส่วนประชาชนตามตำแหน่งที่เข้าร่วมกิจกรรมที่เข้าร่วม ในปัจจุบัน.....	139
4-10	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรม ในปัจจุบัน.....	140
4-11	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามขั้นตอนในการเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน.....	141
4-12	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน.....	141
4-13	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมในปัจจุบัน.....	142
4-14	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามลักษณะการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบัน.....	142
4-15	แสดงสัดส่วนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในอดีต.....	143
4-16	แสดงสัดส่วนประชาชนที่มีต่อจำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วม ในอดีต.....	143
4-17	แสดงสัดส่วนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละประเภท ในอดีต.....	143
4-18	แสดงสัดส่วนประชาชนตามตำแหน่งที่เข้าร่วมกิจกรรมที่เข้าร่วม ในอดีต.....	145
4-19	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามปัจจัยในการเข้าร่วมกิจกรรม ในอดีต.....	146
4-20	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามขั้นตอนในการเข้าร่วมกิจกรรมในอดีต.....	146
4-21	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมในอดีต.....	147
4-22	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม ในอดีต.....	147
4-23	แสดงสัดส่วนประชาชนแยกตามลักษณะการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ในอดีต.....	148
4-24	สรุปลักษณะ โดยส่วนใหญ่ของข้อมูลทั่วไปและลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการพัฒนาชุมชน.....	149

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5-1 แสดงขนาดพื้นที่อยู่อาศัยในอนาคต.....	156
5-2 แสดงขนาดพื้นที่พาณิชยกรรมในอนาคต.....	156
5-3 แสดงขนาดพื้นที่อุตสาหกรรมในอนาคต.....	157
5-4 แสดงค่าคะแนนของปัจจัยที่ใช้วิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนา.....	157
5-5 สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาที่สำคัญ ของปัญหาที่มีความรุนแรงมากที่สุดถึงปัญหาที่มีความรุนแรงน้อย.....	182
6-1 แสดงประเด็นปัญหาที่พบจากการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากแผนพัฒนาสุขภาพภิบาลเจ้าเจ็ด.....	190

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบที่

แผนที่		หน้า
3-1	แสดงที่ตั้งของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ดและอำเภอเสนา.....	55
3-2	แผนที่ตั้งของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ดและอาณาเขตติดต่อ.....	56
3-3	แสดงระดับและทิศทางการไหลของน้ำบาดาล.....	61
3-4	แสดงอุทกวิทยาของแหล่งน้ำใต้ดิน.....	62
3-5	แสดงโครงการชลประทาน.....	64
3-6	แสดงชุดดิน.....	65
3-7	แสดงธรณีสัณฐาน.....	66
3-8	แสดงสมรบนะดิน.....	68
3-9	แสดงการใช้ที่ดินของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด ปี 2540.....	70
3-10	แสดงการใช้ที่ดินของสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด ปี 2531.....	71
3-11	แสดงเส้นทางที่รองประจำทางสาธารณะผ่าน.....	98
3-12	แสดงโครงข่ายบริการประปา.....	102
3-13	แสดงเส้นทางเก็บขนขยะมูลฝอย.....	103
3-14	แสดงที่ตั้งสวนสาธารณะ.....	105
5-1	แสดงพื้นที่ตั้งปลูกสร้าง.....	159
5-2	แสดงพื้นที่เฉพาะ.....	160
5-3	แสดงพื้นที่น้ำท่วม.....	161
5-4	แสดงการบริการประปา.....	162
5-5	แสดงการบริการโทรศัพท์.....	163
5-6	แสดงพื้นที่ไม่สะดวกเข้าถึงโดยทางรถยนต์.....	164
5-7	แสดงพื้นที่ไม่สะดวกเข้าถึงโดยทางน้ำ.....	165
5-8	แสดงลำดับศักยภาพของพื้นที่เพื่อการพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัย.....	166
5-9	แสดงการใช้ที่ดินสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด.....	169
5-10	แสดงการปรับปรุงระบบคมนาคมและขนส่ง.....	173

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1-1 แสดงวิธีดำเนินการวิจัย.....	6
2-1 แสดงลำดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	15
2-2 แนวความคิดกระบวนการวางแผนของ Brain McLoughlin.....	21
2-3 กระบวนการวางแผน.....	22
2-4 แนวความคิดกระบวนการวางแผนของ George Chadwick.....	23
2-5 บทบาทระหว่างนักวางแผนกับประชาชน.....	27
2-6 แสดงวิธีการสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ใช้ในการวางแผน.....	29
2-7 แสดงวัตถุประสงค์ของวิธีการสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ใช้ในการวางแผน.....	31
2-8 แสดงการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม.....	33
2-9 แสดงความสัมพันธ์ของแผนพัฒนาสุขภาพในระดัต่างๆ.....	35
2-10 แสดงองค์การการวางแผนพัฒนาสุขภาพ.....	37
2-11 สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ.....	39
2-12 สรุปขั้นตอนการจัดทำผังเมืองรวมตามหลักวิชาการ.....	42
2-13 ลำดับขั้นขั้นตอนการจัดทำผังเมืองรวมตามกฎหมาย.....	43
2-14 แสดงกรอบความคิดในการวิจัย.....	51
3-1 แสดงส่วนแบ่งมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ปี 2536.....	74
3-2 แสดงการเปลี่ยนแปลงการขยายตัวของสาขาการผลิตที่สำคัญ ปี 2535-2536.....	75
3-3 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุน และคนงาน ของอำเภอที่มีความสำคัญด้านอุตสาหกรรม.....	78
3-4 แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากร.....	82
3-5 แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียน.....	85
3-6 แสดงสัดส่วนบุคลากรสาธารณสุข 1 คน ต่อประชากร.....	90
3-7 สัดส่วนของบุคลากรสาธารณสุขของอำเภอเสนาเปรียบเทียบกับภาพรวมของจังหวัด.....	91
3-8 เปรียบเทียบอัตราการเกิดมีชีพ อัตราการตายต่อประชากรพันคน ปี 2538-2539 ของอำเภอเสนา กับค่าเฉลี่ยของจังหวัด.....	93
3-9 สาเหตุการตายของประชาชนแสนคน ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี 2538-2539.....	94
3-10 แสดงลำดับความสำคัญของปัญหาในลำดับต้น.....	117
4-1 แสดงพฤติกรรมโดยส่วนใหญ่ในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชน.....	152
6-1 ข้อดีและข้อด้อยในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	192
6-2 แสดงความร่วมมือของนักวางแผน รัฐ และประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน.....	193

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่		หน้า
6-3	แสดงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	196
6-4	แสดงลำดับพัฒนาการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน.....	210

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย